

5 atvejis

Lyčių šališkumas – tai sistemingas ir neteisingas elgesys su asmenimis dėl jų lyties arba lytiškumo. Tai reiškia, kad žmonės vertinami remiantis jų lytimi, o ne jų individualiomis savybėmis, gebėjimais ar nuopelnais. Lyčių šališkumas gali pasireikšti įvairiomis formomis, įskaitant diskriminaciją priimančią darbą ar paaukštinant pareigose, nevienodą užmokestį už vienodą darbą, stereotipus ir priekabiavimą. Lyčių šališkumas gali būti sąmoningas arba nesąmoningas ir dažnai yra giliai įsišaknijęs kultūrinėse nuostatose ir socialinėse struktūrose. Jis gali turėti rimtų neigiamų padarinių asmenims ir visai visuomenei, nes riboja galimybes ir įtvirtina nelygybę.

- **Aprašymas:** Rachelė, 11-metė mergaitė, mėgsta automobilius ir ką tik pradėjo lankyti 6 klasę. Rachelė dievina automobilius ir mėgsta apie juos kalbėti! Ji nori susidraugauti su klasės draugais vaikiniais, kurie taip pat domisi automobiliais. Tačiau klasės draugai dažnai ją atstumia ir nesileidžia su ja į pokalbius, sakydami, kad automobiliai nėra „mergaičių reikalas“ ir, kad mergaitėms turėtų rūpėti tik makiažas. Dėl to Rachelė jaučiasi atstumta ir atgrasoma nuo dalyvavimo klasės diskusijose, ji mažiau pasitiki savo jėgomis, apleidžia savo pomėgius.
- **Raktiniai žodžiai:** lyčių stereotipai / lyčių šališkumas / atskirtis

Pagalbos / veiksmų planas

Diskusija: Lyčių vaidmenų stereotipų paneigimas

Diskusijos organizavimo eiga:

1. Paklauskite mokinių, ar jie mano, kad berniukai ir mergaitės gali būti tinkami arba geresni tam tikrų rūšių instrumentams. Parodykite arba išdalykite nuotraukų koliažą „Berniukai ir mergaitės muzikuoja“ ir pabrėžkite, kad kiekvienas gali groti bet koku instrumentu. Paklauskite mokinių, kaip galėtų jaustis trimitininkė, jei kas nors jai pasakytų, kad ji turėtų pereiti prie instrumento, kuris yra labiau „moteriškas“, arba kaip galėtų elgtis fleitininkas, jei kiti vaikai nuolat erzintų: „Tu esi mergaitė, fleita groja tik mergaitės“.

2. Paklauskite mokinių, kaip žmonės įsivaizduoja, ką mergaitės ir berniukai „turėtų“ daryti ar mėgti. Padėkite mokiniams atskirti mitą nuo tikrovės. Pavyzdžiui, jei mokiniai mano, kad berniukai bėga greičiau, todėl geriau tinka futbolui, arba kad mergaitės yra tvarkingesnės, todėl geriau tinka namų ruošos darbams, paneikite šias mintis pateikdami mergaičių ir berniukų pavyzdžių, kurie prieštarauja šiems įsivaizdavimams. Pabrėžkite, kad siauros idėjos apie berniukų ir mergaičių vaidmenis gali skaudinti kitus ir riboti visų galimybes.

3. Paprašykite mokinių pateikti pavyzdžių apie pomėgius ar veiklas, išskyrus grojimą muzikos instrumentais, apie kurias kai kurie žmonės sako, kad jos „skirtos tik berniukams / vyrams“ arba „tik mergaitėms / moterims“. Klauskite / prašykite išvardinti bendras kategorijas (pvz., žaislai), o ne konkrečius daiktus (pvz., Barbės). Jų atsakymus surašykite lentoje arba lape.

Kategorijų pavyzdžiai:

- žaislai ir (arba) žaidimai, kuriuos žaidžiame.
- mums patinkančios spalvos
- dėvimi drabužiai
- žiūrėtos televizijos laidos ir filmai
- su kuo žaidžiame
- sporto šakos, kurias žaidžiame
- atliekami darbai
- pomėgiai / daiktai, kuriuos renkame
- mums patinkantys augintiniai / gyvūnai
- mums patinkančios dainos / dainininkai
- suaugusiųjų darbas.
- mums patinkantys vaizdo žaidimai

4. Paprašykite mokinių susiskirstyti į mažas grupes ir duokite kiekvienai po didelį lapą ir piešimo priemonių (kreidelių, žymeklių ir pan.). Kiekvienai grupei priskirkite vieną iš lentoje surašytų kategorijų ir paprašykite mokinių papasakoti apie tai, kaip mergaitės ir berniukai atskiriami (pavyzdžiui, jei tema yra sportas, mokiniai gali aptarti, kaip per pertrauką futbolą žaidžia tik berniukai ir kaip jie neleidžia mergaitėms prisijungti). Po kelių minučių diskusijų nurodykite mokiniams nupiešti paveikslėlį, kuriame būtų pavaizduota, kaip atrodytų, jei mergaitės ir berniukai nebūtų atskirti, ir apačioje parašyti užrašą (pvz., „Berniukai ir mergaitės kartu laimingai žaidžia futbolą mokyklos kieme“).

5. Pamokos pabaiga. Paprašykite kiekvienos grupės trumpai pasidalyti savo darbais ir pakabinti iliustracijas taip, kad visi jas matytų. Pabrėžkite mintį, kad veiklos ar pomėgių susiejimas su lytimi yra žalingas ir ribojantis.

Berniukai ir mergaitės muzikuoja

